

A Fővárosi Ítéltábla a HEIM Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Heim László pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Loósz Tamás kamarai jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. február 21. napján meghozott 68.P.21.949/2018/8-I. számú, a 9. számú végzéssel kijavított ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 74.700 (hetvennégyezer-hétszáz) forint fellebbezési illetéket.

A pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. május 1. óta részesült rokkantsági járadékban Asperger-szindróma, Hebephrenia és elhízás diagnózisok folytán fennálló 80% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodása miatt. Jogosultságának felülvizsgálata miatt indult eljárásban 2011. november 3-án a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottsága számon adott szakvéleménye szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 55% Cyclothymia, generalizált szorongás és elhízás diagnózisok miatt. Az alperes Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága ezért számú határozatával a felperes ellátását 2012. január 1-jétől megszüntette azzal az indokkal, hogy egészségkárosodása már nem éri el a jogszabályban előírt 80% mértéket. A határozat ellen felperes fellebbezéssel nem élt. Az alperes Rehabilitációs Szakigazgatósági Szervének Szakértői Bizottsága által 2015. január 10-én kiállított szakvélemény szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 80% mértékű Asperger-szindróma és érzelmileg labilis személyiségzavar diagnózisok folytán. Erre figyelemmel az alperes Nyugdíjfolyósító Igazgatósága 2014. május 1. óta visszamenőleges hatállyal ismét rokkantsági járadékot folyósít a felperes részére.

A felperes végleges keresete szerint a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján a 2012 januárja és 2014. április 30-a között nem folyósított rokkantsági járadékából álló 933.240 forint kára megtérítésére és

középarányos késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kárigényét arra alapította, hogy az alperes jogelődje, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal 2011-ben tévesen állapította meg, hogy egészségkárosodásának mértéke nem haladja meg a 80%-ot, állapotában ugyanis javulás nem következett be, Asperger-szindrómája nem múlt el. Hivatkozott arra, hogy a V/507/2018. számon kezdeményezett eljárásban az Alkotmánybíróság nemzetközi szerződésből fakadó jogalkotói mulasztást állapított meg, és előírta az Országgyűlésnek a 2011. évi CXCI. törvény megfelelő módosítását, a bíróságoknak pedig azt, hogy a rokkantsági ellátások visszavágása miatt indított perekben ne a 2012 után kapott százalékos minősítéseket, hanem az ellátottak tényleges állapotjavulását vegyék figyelembe.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a jogorvoslat kimerítésének hiánya miatt sem az elsőfokú szakvélemény, sem a rokkantsági járadékot megszüntető határozat nem minősülhet jogellenesnek. A felperesnek a megszüntető határozat elleni fellebbezés alapján lett volna lehetősége az orvosi szakkérdés felülvizsgálatára, ennek hiányában jogelődje a rokkantsági járadék folyósítása tárgyában hozott határozata során orvosi szakkérdésben kötve volt a szakhatóság véleményéhez. A közigazgatási határozattal szembeni fellebbezés elmulasztása miatt a kártérítés speciális törvényi feltételei hiányoznak.

Az elsőfokú bíróság - az illetékfizetés körében kijavított - ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest az alperes javára 40.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította továbbá, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes igényét nem mint a 2011. november 8-i keltű ... számú határozatot hozó közigazgatási szerv, hanem a közigazgatási határozat alapjául szolgáló szakhatósági állásfoglalást kiadó Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal jogutódával szemben érvényesítette. Rámutatott, hogy az NRSZH Szakértői Bizottságának elsőfokú szakvéleménye nem közigazgatási határozat, az ellen a felperesnek semmilyen jogorvoslati lehetősége nem volt, azt számára nem is kézbesítették. A felperesnek az ellátását megszüntető közigazgatási határozat ellen lett volna lehetősége fellebbezés benyújtására, ebben támadhatta volna a szakhatósági állásfoglalás orvosszakmai megállapításait. Ez a jogorvoslat alkalmas lett volna kárának elhárítására, azonban a felperes ezt nem vette igénybe, ami az alperes felelősségének megállapítását kizárta. A Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott előfeltételek hiányában a kártérítés a Ptk. 339. § (1) bekezdésében rögzített elemeit nem vizsgálta és mellőzte a peres felek ebben a körben előterjesztett bizonyítási indítványait is.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatása, másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezése iránt. Fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során a Pp. 206. §-át sértette, és az EBH2004.1027. számon közzétett döntésben kifejtettekre is figyelemmel tévesen utasította el keresetét a rendes jogorvoslati lehetősége kimerítésének hiánya miatt. Hangsúlyozta, hogy az ellátásának megszüntetéséről hozott közigazgatási határozat alapja olyan szakhatósági állásfoglalás, amely valótlanul tartalmazta, hogy Asperger-szindróma helyett generalizált szorongásos megbetegedése van. Orvosi szakképzettséggel nem rendelkezik, ezért számára nem volt felismerhető, hogy mi a különbség a generalizált szorongás és az Asperger-szindróma között. Ennek hiányában pedig nem volt képes felmérni a szakhatósági állásfoglalás valótlan tartalmát. Az elsőfokú bíróságnak ezért vizsgálnia kellett volna a kártérítés általános elemeinek fennállását, és marasztalnia kellett volna alperest azoknak az ellátásoknak az összegében, melyektől a téves szakvélemény miatt másfél év alatt elesett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján. Álláspontja szerint a hatóság részéről eljárási hiba nem történt, ezért a hivatkozott jogeset a felperes esetére nem alkalmazható.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].

A fellebbezés nem megalapozott.

A bizonyítékok esetleges téves értékelése önmagában nem indokolja az ítélet hatályon kívül helyzését, amennyiben az érdemi döntéshez szükséges adatok egyébként rendelkezésre állnak. Az elsőfokú bíróságnak pedig helytálló volt az az álláspontja, hogy a felperes kárigényének jogalapja hiányzik, ezért helyesen járt el, amikor az alperesi magatartás jogellenességének és felróhatóságának a vizsgálata nélkül hozott határozatot, további bizonyítás felvételét az Ítéltábla sem látta szükségesnek. Figyelemmel arra, hogy nem merült fel olyan körülmény, amely a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyzését indokolta volna, azt az Ítéltábla érdemben vizsgálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az Ítéltábla a döntésével és - a következő módosítással, illetve kiegészítéssel - annak indokaival is egyetértett.

A felperes abból eredő kárát érvényesítette a perben, hogy több mint két éven át nem kapott rokkantsági járadékot. Az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy az ellátását megszüntető határozattal szemben a felperes fellebbezéssel nem élt, a kár elhárítására alkalmas jogorvoslat kimerítésének a hiánya pedig a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a járadék megszüntetéséből eredő kár megtérítésére való kötelezését kizárta.

A felperes az alperes marasztalását ugyanakkor - a 2018. december 14-én kelt, 4. számú előkészítő irata szerint - kifejezetten a szakhatóság téves állásfoglalása és nem a közigazgatósági hatóság határozata miatt kérte. Amennyiben azonban a kár az elmaradt rokkantsági járadék összegének felel meg, annak keletkezése kizárólag a járadékot megszüntető határozattal állhat okozati összefüggésben. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottságának véleménye ugyanis ilyen határozat nélkül nem tudott volna kárt okozni a felperesnek. Ebből következően az alperes kártérítésben való marasztalását valójában - a kártérítés Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott elemei közül - az ok-okozati összefüggés hiánya zárta ki. Ezért nem volt jelentősége annak, hogy a felperes képes volt-e felismerni a szakhatósági vélemény számára sérelmes voltát, és a járadékát megszüntető határozat ellen milyen okból nem élt fellebbezéssel.

A 21/2018. (XI. 14.) AB határozatával az Alkotmánybíróság a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló 2011. évi CXCI. törvénnyel összefüggésben az Országgyűlés részéről felmerült nemzetközi szerződésből származó jogalkotói feladat elmulasztását állapította meg, ez a körülmény azonban - különösen az okozati összefüggés hiányában - a jogalkalmazó szervként eljáró alperes kártérítési felelősségének megítélése szempontjából nem bírt jelentőséggel.

A kifejtettakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, azonban az alperes kérelmére az Ítéltábla a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján a perköltség tárgyában való határozathozatalt mellőzte. Az Ítéltábla a felperest

az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére, a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről pedig a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2019. június 18.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s.k.
s.k.
előadó bíró

dr. Horváth Andrea
bíró